

ELEMENTI I NAČINI VREDNOVANJA USVOJENOSTI ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA HRVATSKOGA JEZIKA TIJEKOM I NA KRAJU NASTAVNE GODINE

Elementi vrednovanja u predmetu Hrvatski jezik proizlaze iz ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda u trima područjima:

A. Hrvatski jezik i komunikacija, B. Književnost i stvaralaštvo i C. Kultura i mediji.

U svakom području (domeni) predmeta postoje odgojno-obrazovni ishodi čija se usvojenost vrednuje tijekom i na kraju nastavne godine. Razine usvojenosti ishoda na kraju pojedinog razreda propisane su kurikulumom nastavnog predmeta Hrvatski jezik.

Tijekom nastavne godine provode se različiti načini praćenja i vrednovanja učeničkih znanja, vještina i kompetencija. Tri su načina vrednovanja tijekom učenja: vrednovanje za učenje, vrednovanje kao učenje i vrednovanje naučenoga.

Vrednovanje za učenje služi unapređivanju i planiranju budućega učenja i poučavanja. Temelji se na razmjeni informacija između učitelja i učenika o učenikovom napretku i mogućnosti još boljeg napredovanja. Budući da se u vrednovanju za učenje otkrivaju učenikove potrebe za eventualnim dodatnim pojašnjenjima ili vježbama, ono učeniku pomaže da napreduje u učenju, a učitelju daje usmjerenje kako i u kojim područjima učeniku treba pomoći da svlada odgojno-obrazovne ishode u cijelosti. Neki od oblika vrednovanja za učenje su provjera razumijevanja i učenikova napredovanja ciljanim pitanjima, vođenje individualnih savjetodavnih razgovora s učenicima, opažanja učeničkih aktivnosti i ponašanja tijekom učenja i poučavanja (frontalno, individualno i suradničko).

Vrednovanje kao učenje odnosi se na samoprocjenu i vršnjačku procjenu znanja, vještina, truda i zalaganja na satima Hrvatskoga jezika. Učenici će učiti kako da što bolje sami procijene vlastite uratke i uočavaju što i kako mogu bolje učiniti. Takav način vrednovanja provodit će se razgovorima, odgovaranjem na pitanja, ispunjavanjem tablica i opisnika za samoprocjenu. Važno je prilikom vrednovanja kao učenja da učenici imaju jasne kriterije (koje im daje učitelj) po kojima procjenjuju vlastite uratke i uratke ostalih učenika.

Vrednovanje naučenoga provodi se usmenim odgovaranjem gradiva, pisanim provjerama znanja zadatcima otvorenog i zatvorenog tipa te predstavljanjem projekata, praktičnih radova ili izvedbom zadanih govornih ili razgovornih oblika.

Usmene i pisane provjere znanja

Usmeno odgovaranje i aktivnosti na satu mogu biti vrednovani na svakom školskom satu bez prethodne najave.

Pisane provjere znanja kojima je obuhvaćena velika nastavna cjelina najavljuju se učenicima najmanje 14 dana unaprijed.

Pisane provjere ocjenjuju se prema broju bodova koje je učenik ostvario.

90 % – 100 % - **odličan**

75 % – 89 % - **vrlo dobar**

60 % – 74 % - **dobar**

50 % – 59 % - **dovoljan**

0 % – 49 % - **nedovoljan**

Dvjema školskim zadaćama provjeravat će se ishodi vezani uz jezičnu vještinu pisanja. Od učenika će se očekivati da **pisanim slovima** napiše dva objektivna pripovjedna teksta vidljive trodijelne strukture i sadržajne smislenosti.

Djela za cjelovito čitanje

Učenik bi trebao čitati jedno djelo mjesečno – prema dobivenom rasporedu čitanja do dogovorenog dana (obično zadnji dvosat u tekućem mjesecu); četiri djela u prvom i pet djela u drugom obrazovnom razdoblju.

Vrednovanje djela za samostalno cjelovito čitanje bit će provođeno u skladu s razinama usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda koji će se radom ostvarivati.

Brojčana ocjena proizlazi iz različitih aktivnosti koje će se provoditi na satima posvećenima djelima za cjelovito čitanje i uključuje sljedeće elemente vrednovanja:

- je li učenik pročitao djelo u cijelosti
- piše li učenik redovito dnevnik čitanja
- je li učenik točno riješio zadane zadatke (pisane bilješke o književnom djelu za koje je dobio pisane upute na nastavnome listiću)
- jesu li učenikovi odgovori napisani u skladu s gramatičkim i pravopisnim načelima
- uočava li učenik književnoteorijske pojmove u interpretaciji djela
- uočava li učenik odnose među likovima i problematiku o kojoj pisac progovara u djelu
- učenikove rezultate provjere doživljenosti i pročitivosti djela tijekom sata obrade djela (rješavanjem pisane provjere, usmenim odgovorom, aktivnim, samoinicijativnim sudjelovanjem u razgovoru o sastavnicama djela)
- učenikovu aktivnost na satima interpretacije djela i način iznošenja zapažanja (pojedinačno ili skupno)
- učenikov doprinos u rješavanju zadataka skupine (izrada plakata, dramatizacija, karakterološka tablica, mentalna mapa...).

Ako učenik na dogovoreni sat lektire dolazi bez dnevnika čitanja, a tvrdi da je djelo pročitao, treba na tom satu pokazati barem minimalnu pročitivost djela ili dobiva negativnu ocjenu na kraju sata. Dnevnik čitanja treba naknadno donijeti idući nastavni sat i ocjena za dnevnik mu se pritom smanjuje za jednu (zbog neizvršavanja obveze na vrijeme).

Za pozitivnu zaključnu ocjenu potrebno je tijekom nastavne godine pročitati najmanje pet književnih djela.

Krasnoslov i interpretativno čitanje teksta

Krasnoslov i interpretativno čitanje teksta vrednuju se prema sljedećim sastavnicama:

- razgovjetnost
- primjerena brzina i visina glasa
- pravilno izgovaranje i naglašavanje riječi
- prilagođavanje boje glasa ugođaju i poruci pjesme/teksta
- dočaravanje osnovnog ugođaja pjesme/teksta
- pravilno ostvarivanje stanke
- osjećajno recitiranje/čitanje.

Zaključna ocjena

Zaključna je ocjena iz nastavnoga predmeta Hrvatski jezik izraz postignute razine učenikovih ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda u nastavnome predmetu/području i rezultat ukupnoga procesa vrednovanja tijekom nastavne godine, a izvodi se temeljem elemenata vrednovanja te ne mora proizlaziti iz aritmetičke sredine upisanih ocjena.

Ako je učenik iz određenog predmetnog područja (Jezik i komunikacija / Književnost i stvaralaštvo / Kultura i mediji) negativno ocijenjen, može biti upućen na pohađanje dopunskoga rada.

Kod zaključivanja ocjena na kraju nastavne godine uzimaju se u obzir:

- a) ocjene koje je učenik ostvario na temelju brojčanog vrednovanja (sumativno vrednovanje)
- b) bilješke o radu učenika (formativno vrednovanje).

Na temelju sveukupnih bilješki o radu učenika učiteljica na kraju nastavne godine donosi konačnu bilješku o radu i kompetencijama učenika koju unosi u e-Dnevnik, sukladno prethodno razrađenim kriterijima, a uzimajući u obzir sljedeće sastavnice (ishode):

- a) izvršavanje postavljenih zadataka na nastavi i domaće zadaće
- b) redovitost sudjelovanja na nastavi
- c) marljivost, samostalnost i kreativnost u izvršavanju zadataka.

Da bi učenik na kraju nastavne godine bio pozitivno ocijenjen, **treba imati pozitivne sve pisane provjere znanja** (treba ispraviti sve negativne ocjene iz pisanih provjera).